32000R2658

L 304/3 EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS 5.12.2000.

KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 2658/2000
(2000. gada 29. novembris)
par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu specializācijas līgumu kategorijām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1971. gada 20. decembra Regulu (EEK) Nr. 2821/71 par Līguma 85. panta 3. punkta piemērošanu dažu kategoriju līgumiem, lēmumiem un saskaņotām darbībām [1], kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Austrijas, Somijas un Zviedrijas Pievienošanās aktu, un jo īpaši minētās regulas 1. panta 1. punkta c) apakšpunktu,

publicējusi šīs regulas projektu [2],

apspriedusies ar Aizliegtu vienošanos un dominenta stāvokļa padomdevēja komiteju,

tā kā:

(1) Regula (EEK) Nr. 2821/71 pilnvaro Komisiju ar regulu piemērot Līguma 81. panta 3. punktu (agrāko 85. panta 3. punktu) dažu kategoriju līgumiem, lēmumiem un saskaņotām darbībām, uz kurām attiecas 81. panta 1. punkts un kuru mērķis ir specializācija, tostarp tās sasniegšanai vajadzīgos līgumus.

(2) Saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 2821/71 cita starpā Komisija pieņēmusi 1984. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 417/85 par Līguma 85. panta 3. punkta piemērošanu specializācijas līgumu kategorijām [3], kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2236/97 [4]. Regulas (EEK) Nr. 417/85 darbība beidzas 2000. gada 31. decembrī.

(3) Jaunajai regulai jāatbilst divām prasībām, lai nodrošinātu efektīvu konkurences aizsardzību un sniegtu atbilstīgu juridisku aizsardzību uzņēmumiem. Lai sasniegtu šos mērķus, būtu jāņem vērā, ka administratīvā uzraudzība un attiecīgās jomas tiesību akti ir cik vien iespējams jāvienkāršo. Ja tirgus ietekme ir mazāka par noteiktu pakāpi, tad, piemērojot 81. panta 3. punktu, parasti var uzskatīt, ka specializācijas līgumu pozitīvā ietekme atsvērs negatīvo ietekmi uz konkurenci.

(4) Regula (EEK) Nr. 2821/71 paredz, ka Komisijai jāpieņem regula par atbrīvojumiem, lai noteiktu līgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijas, uz kurām tā attiecas, lai precizētu ierobežojumus vai noteikumus, ko drīkst vai nedrīkst paredzēt līgumos, lēmumos un saskaņotajās darbībās, un precizētu tos noteikumus, kas jāparedz līgumus, lēmumos un saskaņotajās darbībās, kā arī pārējos nosacījumus, kuri jāpilda.

(5) Lietderīgi nevis veidot to noteikumu uzskaitījumu, uz kuriem atbrīvojumi neattiecas, bet vairāk pievērsties to līgumu kategoriju noteikšanai, uz kurām, nepārsniedzot noteiktu tirgus ietekmes pakāpi, attiecas atbrīvojumi, kā arī precizēt ierobežojumus vai noteikumus, kuri šādos līgumos nav jāietver. Šāds risinājums ir ekonomiski pamatots, un tajā ņemta vērā līgumu ietekme attiecīgajā tirgū.

(6) Lai ar regulu piemērotu 81. panta 3. punktu, nav jānosaka tie līgumi, uz kuriem varētu attiekties 81. panta 1. punkts. Novērtējot atsevišķus līgumus saskaņā ar 81. panta 1. punktu, jāņem vērā vairāki faktori un jo īpaši attiecīgā tirgus struktūra.

(7) Grupveida atbrīvojumi būtu jāattiecina tikai uz tiem līgumiem, par kuriem var pietiekami droši uzskatīt, ka tie atbilst 81. panta 3. punkta nosacījumiem.

(8) Līgumi par ražošanas specializāciju palīdz kopumā uzlabot preču ražošanu un izplatīšanu, jo attiecīgie uzņēmumi var pievērsties noteiktu produktu ražošanai un tādējādi darboties efektīvāk un piedāvāt produktus lētāk. Var uzskatīt, ka specializācijas līgumi pakalpojumu sniegšanā parasti izraisa līdzīgus uzlabojumus. Paredzams, ka, radot efektīvu konkurenci, ieguvēji būs galvenokārt patērētāji.

(9) Šādas priekšrocības var dot gan līgumi, ar ko viens dalībnieks atsakās no dažu produktu ražošanas vai dažu pakalpojumu sniegšanas par labu citam dalībniekam ("vienpusēja specializācija"), gan līgumi, ar ko katrs dalībnieks atsakās no dažu produktu ražošanas vai dažu pakalpojumu sniegšanas par labu citam dalībniekam ("abpusējā specializācija"), kā arī līgumi, ar ko dalībnieki apņemas sākt kopīgi ražot dažus produktus vai sniegt dažus pakalpojumus ("kopēja ražošana").

---

[1] OV L 285, 29.12.1971., 46. lpp.
[2] OV C 118, 27.4.2000., 3. lpp.
[3] OV L 53, 22.2.1985., 1. lpp.
[4] OV L 306, 11.11.1997., 12. lpp.

(10) Tā kā attiecībā uz vienpusējas specializācijas līgumiem starp dalībniekiem, kas nav konkurenti, var izmantot grupveida atbrīvojumu, kas noteikts Komisijas 1999. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 2790/1999 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālo vienošanos un saskaņoto darbību kategorijām [1], šo regulu piemēro tikai vienpusējas specializācijas līgumiem starp konkurentiem.

(11) Uz visiem pārējiem līgumiem, ko uzņēmumi noslēdz par nosacījumiem, ar kādiem tie specializējas preču ražošanā un/vai pakalpojumu sniegšanā, attiecas šī regula. Grupveida atbrīvojumu piemēro arī noteikumiem, kas iekļauti specializācijas līgumos, bet nav šādu līgumu galvenais priekšmets, taču ir tieši saistīti ar tiem un vajadzīgi to izpildei, kā arī ar dažiem iegādes un pārdošanas nosacījumiem.

(12) Lai nodrošinātu, ka specializācija dos reālu labumu arī tad, ja viens dalībnieks pametīs ražošanas tirgu, uz vienpusējiem un abpusējiem specializācijas līgumiem būtu jāattiecas tikai šai regulai, ja tie nosaka piegādes un pirkšanas saistības. Šīm saistībām nav obligāti jābūt ekskluzīvām.

(13) Var uzskatīt, ka, ja iesaistīto uzņēmumu attiecīgā tirgus daļa nepārsniedz 20 %, šajā regulā noteiktie specializācijas līgumi parasti dos saimniecisku labumu, panākot ekonomiju vai labākas ražošanas tehnoloģijas un ļaujot patērētājiem būt galvenajiem ieguvējiem.

(14) Šī regula neattiecina atbrīvojumu uz līgumiem, kuros ir ierobežojumi, kas nav obligāti vajadzīgi, lai panāktu iepriekšminēto pozitīvo iznākumu. Uz dažiem nopietniem konkurences ierobežojumiem, kas saistīti ar cenu noteikšanu, kuras jāmaksā trešām personām, ar ražošanas vai tirdzniecības ierobežošanu un tirgus vai patērētāju sadalīšanu, vispār nevajadzētu attiecināt grupveida atbrīvojumus, ko nosaka šī regula neatkarīgi no attiecīgo uzņēmumu tirgus daļas.

(15) Tirgus daļas ierobežošana, atbrīvojumu liegšana dažiem līgumiem un nosacījumi, kas noteikti šajā regulā, parasti nodrošina to, ka līgumi, uz ko attiecas grupveida atbrīvojums, neļauj iesaistītajiem uzņēmumiem likvidēt konkurenci attiecībā uz būtisku konkrēto produktu vai pakalpojumu daļu.

(16) Īpašos gadījumos, kad līgumiem, uz kuriem attiecas šī regula, ir iedarbība, kas nav saderīga ar Līguma 81. panta 3. punktu, Komisija var atsaukt grupveida atbrīvojumu.

(17) Lai veicinātu specializācijas līgumu slēgšanu, kas var ietekmēt iesaistīto uzņēmumu uzbūvi, šīs regulas spēkā esamības termiņš būtu jānosaka 10 gadi.

(18) Šī regula neietekmē Līguma 82. panta piemērošanu.

(19) Saskaņā ar principu, kas paredz Kopienas tiesību aktu prioritāti, pasākumi, kas veikti atbilstīgi attiecīgo valstu tiesību aktiem konkurences jomā, nekavē visā kopējā tirgū vienādi piemērot Kopienas konkurences noteikumus vai pilnībā veikt pasākumus, kas paredzēti šo noteikumu izpildei, tostarp šo regulu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Atbrīvojums

1. Saskaņā ar Līguma 81. panta 3. punktu un saskaņā ar šīs regulas noteikumiem, ar šo noteikts, ka 81. panta 1. punktu nepiemēro turpmāk nosauktiem līgumiem, kas noslēgti starp diviem vai vairāk uzņēmumiem (še turpmāk "puses") un attiecas uz nosacījumiem, ar kādiem šie uzņēmumi specializējas kādā ražošanā (še turpmāk "specializācijas līgumi"):

a) vienpusēji specializācijas līgumi, ar ko viena puse vienojas pārtraukt dažu produktu ražošanu vai atturēties ražot šos produktus un iegādāties tos no konkurējoša uzņēmuma, bet konkurējošais uzņēmums vienojas ražot un piegādāt šos produktus; vai

b) abpusējas specializācijas līgumi, ar ko divas vai vairākas puses abpusēji vienojas pārtraukt ražot kādus konkrētus, bet ne vienus un tos pašus produktus, un iegādāties šos produktus no citām pusēm, kuras vienojas tos piegādāt; vai

c) kopīgas ražošanas līgumi, ar ko divas vai vairākas puses vienojas ražot dažus produktus kopīgi.

Šo atbrīvojumu piemēro, ja šādi specializācijas līgumi rada konkurences ierobežojumus, uz kuriem attiecas Līguma 81. panta 1. punkts.

2. Atbrīvojums, kas paredzēts 1. punktā, attiecas arī uz noteikumiem, kas ietverti specializācijas līgumos un kas nav šo līgumu galvenais priekšmets, taču tieši saistīti ar tiem un vajadzīgi to izpildei, piemēram, noteikumi par intelektuālā īpašuma tiesību nodošanu citai personai un to izmantošanu.

[1] OV L 336, 29.12.1999., 21. lpp.

Pirmais apakšpunkts tomēr neattiecas uz noteikumiem, kuru mērķis ir tāds pats kā 5. panta 1. punktā uzskaitītajiem konkurences ierobežojumiem.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā:

1. "Līgums" ir līgums, lēmums par uzņēmumu apvienību vai saskaņotu darbību.

2. "Iesaistītie uzņēmumi" ir uzņēmumi, kas ir līgumslēdzējas puses un to attiecīgie saistītie uzņēmumi.

3. "Saistītie uzņēmumi" ir:

   a) uzņēmumi, kuros kādai no līgumslēdzējām pusēm tieši vai netieši:

      i) ir vairāk nekā puse balsu vai

      ii) ir tiesības iecelt vairāk nekā pusi uzraudzības padomes, vadības padomes vai uzņēmuma likumīgas pārstāvības struktūru locekļus, vai

      iii) ir tiesības vadīt uzņēmuma darījumus;

   b) uzņēmumi, kuriem attiecībā uz kādu līgumslēdzēju pusi tieši vai netieši ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;

   c) uzņēmumi, kuros b) apakšpunktā minētam uzņēmumam tieši vai netieši ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;

   d) uzņēmumi, kuros kādai līgumslēdzējai pusei kopā ar vienu vai vairākiem a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem, vai kurā diviem vai vairākiem pēdējiem minētiem uzņēmumiem ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības un pilnvaras;

   e) uzņēmumi, kuros a) apakšpunktā minētās tiesības vai pilnvaras kopīgi ir:

      i) līgumslēdzējām pusēm vai to attiecīgajiem saistītajiem uzņēmumiem, kas minēti a) līdz d) apakšpunktā, vai

      ii) vienai vai vairākām līgumslēdzējām pusēm vai vienam vai vairākiem ar tām saistītajiem uzņēmumiem, kas minēti a) līdz d) apakšpunktā, vai vienai vai vairākām trešām pusēm.

4. "Produkti" ir preces un/vai pakalpojumi, to skaitā gan starppatēriņa preces un/vai pakalpojumi, gan galapatēriņa preces un/vai pakalpojumi, izņemot izplatīšanas un nomas pakalpojumus.

5. "Ražošana" ir preču ražošana vai pakalpojumu sniegšana, un tā ietver ražošanu, slēdzot apakšuzņēmuma līgumus.

6. "Atbilstīgais tirgus" ir atbilstīgo produktu tirgus(-i) un ģeogrāfiskais tirgus(-i), kam pieder produkti, uz ko attiecas specializācijas līgums.

7. "Konkurējošs uzņēmums" ir uzņēmums, kas darbojas attiecīgajā tirgū (faktiskais konkurents), vai uzņēmums, kurš reāli varētu veikt vajadzīgos papildu ieguldījumus vai segt pārorientācijas izmaksas, lai apstākļos, kad vērojams mazs, bet pastāvīgs salīdzināmo cenu kāpums, varētu iekļūt attiecīgajā tirgū (potenciālais konkurents).

8. "Ekskluzīvas piegādes saistības" ir saistības nepiegādāt specializācijas līgumā minētos produktus konkurējošajiem uzņēmumiem, kas nav līgumslēdzējas puses.

9. "Ekskluzīvas iegādes saistības" ir saistības iegādāties produktus, uz ko attiecas specializācijas līgums, no puses, kura apņemas tos piegādāt.

3. pants

Pirkšanas un pārdošanas noteikumi

1. pantā paredzēto atbrīvojumu piemēro arī tad, ja:

a) puses uzņemas ekskluzīvas pirkšanas un/vai ekskluzīvas piegādes saistības sakarā ar vienpusējiem vai abpusējiem specializācijas līgumiem vai kopīgas ražošanas līgumiem, vai

b) puses patstāvīgi nepārdod produktus, uz ko attiecas specializācijas līgums, bet piegādā tos kopīgai izplatīšanai vai vienojas par kādu trešās puses izplatītāju ar vai bez ekskluzīviem nosacījumiem sakarā ar kopīgas ražošanas līgumu, ar nosacījumu, ka trešā puse nav konkurējošs uzņēmums.

4. pants

Tirgus daļas limits

Atbrīvojumu, kas paredzēts 1. pantā, piemēro ar nosacījumu, ka iesaistīto uzņēmumu apvienotā tirgus daļa nepārsniedz 20 % no attiecīgā tirgus.

5. pants

Līgumi, uz kuriem neattiecas atbrīvojums

1. Atbrīvojums, kas paredzēts 1. pantā, neattiecas uz līgumiem, kuru mērķis tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar pārējiem pušu rīcībā esošajiem faktoriem, ir:

a) noteikt cenas, pārdodot produktus trešām personām;

b) ierobežot ražošanu vai tirdzniecību; vai

c) sadalīt tirgus vai patērētājus.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro:

a) noteikumiem par konkrētu produktu daudzumu saistībā ar vienpusējiem vai savstarpējiem specializācijas līgumiem vai nosakot ražošanas kopuzņēmuma jaudu un ražošanas apjomu saistībā ar kopīgas ražošanas līgumiem;

b) nosakot konkrētus pārdošanas apjomus un nosakot cenas, ko ražošanas kopuzņēmums prasa tiešajiem patērētājiem saistībā ar 3. panta b) punktu.

6. pants

Tirgus daļas limita piemērošana

1. Lai piemērotu 4. pantā paredzēto tirgus daļas limitu, piemēro šādus noteikumus:

a) tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz pārdotās produkcijas vērtību tirgū; ja dati par pārdošanas apjomu tirgū nav pieejami, var izmantot kalkulācijas, kas pamatotas uz pārējo ticamo tirgus informāciju, tostarp par pārdošanas apjomu tirgū, lai noteiktu attiecīgā uzņēmuma tirgus daļu;

b) tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz iepriekšējā kalendārā gada datiem;

c) tirgus daļu, kas pieder 2. panta 3. punkta e) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem, līdzīgi sadala katram uzņēmumam, kuram ir 2. panta 3. punkta a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības un pilnvaras.

2. Ja 4. pantā minētā tirgus daļa sākotnēji nepārsniedz 20 %, taču turpmāk pārsniedz šo līmeni, nepārsniedzot 25 %, 1. pantā noteikto atbrīvojumu turpina piemērot divus turpmākos kalendāros gadus pēc gada, kad pirmoreiz ir pārsniegts 20 % limits.

3. Ja 4. pantā minētā tirgus daļa sākotnēji nepārsniedz 20 %, taču turpmāk pārsniedz 25 %, 1. pantā noteikto atbrīvojumu turpina piemērot vienu kalendāro gadu pēc gada, kad pirmoreiz ir pārsniegts 20 % limits.

4. 2. un 3. punktā paredzēto atbrīvojumu nevar apvienot tā, ka tas pārsniedz divus kalendāros gadus.

7. pants

Atsaukšana

Komisija var atsaukt šajā regulā paredzētos atbrīvojumus saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2821/71 7. pantu, ja, pēc savas ierosmes vai pēc kādas dalībvalsts lūguma, vai pēc tādas fiziskas vai juridiskas personas lūguma, kas aizstāv savas likumīgās intereses, atklāj, ka kādam līgumam, uz ko attiecas 1. pantā paredzētais atbrīvojums, ir iedarbība, kas neatbilst Līguma 81. panta 3. punkta nosacījumiem, proti, ja:

a) līguma iznākumā nav panākta būtiska racionalizācija vai patērētāji nekļūst par galvenajiem ieguvējiem, vai

b) produkti, uz ko attiecas specializācija, kopējā tirgū vai tā būtiskā daļā efektīvi nekonkurē ar vienādiem produktiem vai produktiem, kurus patērētāji to iezīmju, cenas un paredzētā lietojuma ziņā uzskata par līdzvērtīgiem.

8. pants

Pārejas periods

Līguma 81. panta 1. punktā noteikto aizliegumu nepiemēro no 2001. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 30. jūnijam attiecībā uz līgumiem, kuri jau ir spēkā 2000. gada 31. decembrī un kuri neatbilst atbrīvojuma nosacījumiem, kas paredzēti šajā regulā, bet atbilst Regulā (EEK) Nr. 417/85 paredzētajiem atbrīvojuma nosacījumiem.

9. pants

Spēkā esamības laiks

Šī regula stājas spēkā 2001. gada 1. janvārī.

Tās spēkā esamības termiņš beidzas 2010. gada 31. decembrī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2000. gada 29. novembrī

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

Mario MONTI